

MOGEL ETA TŠARAKA

Markina-Etšebarriko
senar-emazte bik
alaba eder bat euken
zeruak emonik:
eta amar mila dukat
lurpean geldirik
ikusten ezebela
egunen argirik.

Maiterik gurasoak
asi eben alaba au;
parerik bakoa zan
basoko larrosa au;
magalpean ebala
Amak estalduten,
aizeak usain ona
ezeutsan kenduten.

Sartu zanean dama au
amazortzi urtean,
aiztu bat topau eban
etšerik urtean:
au asi iakan berbaz
eraso gurarik
eteukan eskontzako
emonda berbarik.

Barreka erantzun eutsan
bere bizarretan
zelan ezeban berak
igarri kartetan?
alper aitzua izan zan
igesten arina,
eldu iakan zankora
tšakurran agina.

Markinako zaldun bat
etšagun andia,
gazte dirutsua ta
kristinau garbia,
bizi zan bere etšean
omezurtz ta bakar,
laguna nai ebala
maite izateko alkar.

Gomuta eban, bere Aitak
esaten eutsala
zaldun bat mundurako
gizon-erdi zala:
au ondo siniztuta,
zan bere gogoa
len-bai-len izateko
bera bere osoa.

Iges eben etšetik
iantzita kapelak,
bildurragaz nastauta
buru ta sabelak.
Mediku Jauna eurakaz
ioan zan betiko,
etzan bere bitartez
gaisoa biziko.

Etšakan ondo egiten
geure zaldunari
inok ez esatea
Aitatšū berari:
eta Markinan inor,
orain ez lenago,
ezta izaten bere Aita
baino gitšiago.

Apainduta gorputza
egun goiz batean
ioan zan erdi-bila
zaldien ganean:
arteztu eban zaldia
damean etšera,
izateko beretzat
mandatari bera.

Zaldunari entzun eutsan
Aitak bere eskea
ta luzapen baga egin
zan egiunea:
irakurri ebazan
abadeak deiak
eta eskondu zirean
pozik gazte biak.

Alkarrentzako baino
ezeuken begirik,
bata besteantzako
egozan bizirik:
eta laster seme bat
agertu zanean
ezegozan munduan...
ezpada gancan.

Andiena zanean
curen zoriona,
oera gatš andi batek
bota eban gizona:
alper eragin iaken
botikako drogai,
gatšak gizon gaisoa
ezeban itši nai.

Medikuen aginduz
egoan gogoketan
etorkizuneko ta
oraingo gauzetan:
eta eskatu ebazan
kristinau modura
Mogel abadea ta
Tšaraka eskribaua.

Biak ioan zirean
aurreko salara
banan banan sartzeko
gaisdunan gelara:
au egoan Jaunari
eskaria egiten,
arren itši eiola
geiago biziten.

«Esan barik dakizu
Jauna! neure barri
eta ilteko bildurrak
zelan naukan larri:
emazte ederra daukat,
zeuri Jauna ezkerak;
bai ta seme bi bere
bera lango ederrak.

Daukat urdaia ugari
zezin-troko andiak
eta sotz emon barik
barrika guztiak.
Ni naz gorako zarra,
beerako gaztea;
ta etšat gogoratuten
erdiko nastea.

On bat bear badozu
Santua lakoa,
or dago Mogel Jauna
bana banakoa:
tšar bat gura badozu
eroan bultzaka,
ez inon bila ibili:
or dago Tšaraka.

Baldin izango bada
bien bitartean,
or daukazuz ugari
atso-agura-artean.
Oraindino ezta galdu
nire adorea;
iru urtean birritan
emon dot semea.»

Mogel eta Tšaraka
egozan entzuten
zer egoan gaisduna
Jaunari eskatuten;
ta Mogelek edurra
baino zuriago,
esan eban: gizon au
zoratuta dago.

Entzun eutsan lez baina
Jaunak eskaria,
sendotu ta gorde eban
luzaro bizia:
au zan gizon arteza
biurrik bakoa,
Bizkaitar euskalduna
ta Markinakoa.